

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Refus ori neînțelegere?

(Dr. E. B.) După dialogul dintre deputatul V. Lucaciu și G. Ugron, întâmplat în culoarele dietei, cu care s'a ocupat presa întreagă, — cel mai însemnat ziar maghiar „Budapesti Hirnap” în numărul din 10 Noembrie n. c. a adus un articol semnat de cunoscutul anteluptător al direcției radicale maghiare, Jancsó Benedek, în care se denegă și se condamnă orice apropiere de reprezentanții aspirațiilor naționaliste, întinându-se că postulatele statului și ale națiunii maghiare nu pot se formeze obiect de transacțiune, ci trebuie validitate și executate în întregime, în mod neatins și cu toate mijloacele ce stau la dispoziția statului.

Aceasta enunțarea fost interpretată din partea unor ziare române și prezentată publicului nostru ca refus, nu numai a apropierii încercate de deputatul V. Lucaciu, ci totodată ca refus general, la adresa tuturor acelor, cari încearcă a mijloci o apropiere între Maghiari și naționalitățile din țară.

Ceice urmărim cu atențiune toate manifestările presei maghiare în aceasta chestie, trebuie să constatăm o contradicție oarecare, cetind adeseori manifestațiuni din parte maghiară, cari întocmai ca și provocarea contelui corifeu maghiar adresată avocatului Dr. E. Babeș, conțin provocări la adresa celor mai moderați, ca se inaugureze o direcțiune, care se facă posibilă apropierea dorită și de ei.

Cetind astfel de enunțări, nu înțelegem espectorările dlui profesor Jancsó, respective publicarea acestora în fruntea ziarului, despre care trebuie să presupunem, că se identifică cu părerile dlui Jancsó, ori apoi trebuie să credem, că intransigența manifestată în acel articol a fost, sau rău exprimată, sau rău înțeleasă.

Nu putem presupune, că un organ de publicitate, fie oricât de șovinist, se aibă intențiunea de a împedea o apropiere, considerată de salutară și necesară din partea publicului maghiar la multe alte ocațiuni, și chiar și din partea ziarului numit.

Nu voim să facem aluzii la ținuta socialistilor maghiari, timbrați de internaționali și nepatriotici, cari acceptază întreg programul naționalist și-l recunosc de just și patriotic, nici la partidul democrat-radical, considerat ca o espositură a dorobanților bancrotați, care în asemenea mod apreciază cerințele noastre basate pe tradițiuni istorice și legi positive, ci ne provocăm cu sentiment de satisfacere la programul partidului celui mai nou maghiar, al partidului social-creștin, care în punctul 2 al programului seu onorează în mod leal și chiar din motive de ale patriotismului tendințele noastre culturale, atunci, când în contrast cu legea școlară a contelui Apponyi și cu tendințele șoviniste,

admite, nu numai instrucțiunea elementară exclusiv în limba poporului, dar și instrucțiunea facultativă în școlile medii ale statului, situate în ținuturi cu populațiune nemaghiară, și pretinde chiar și catedre pentru limbile din patrie la universitățile din țară.

Acestea le admite și propagă un partid, care s'a format față de cel socialist, și care, în frunte cu patrioți recunoscuți, frunțași ai clerului catolic, nu poate fi susținut cu veleități internaționale și anti-patriotice!

Nu putem să credem deci, că ziarul „Budapesti Hirnap” a voit să deie refus acestor tendențe, cari într'un mod leal caută aplanarea divergențelor politice, în cadrele legii și ale postulatelor legitime ale statului, și cari, nu că ar periclita statul și națiunea maghiară, ci chiar din contră, ar contribui, în cea mai mare măsură, la consolidarea și întărirea patriei.

Nu putem să credem, că ziarul domnului Eugen Rákosi, ar fi în po-triva acestui curent salutar, fiind secret public, că acest domn nutrește sentimente de simpatie față de partidul cel nou, al cărui program ziarul seu nu-l dificultează nici cu un cuvânt. Ba ce privește chestia limbei, învățarea limbei maghiare în școlile populare, adrează chiar la programul partidului creștin-social, ceea ce se vede clar din articolul de fond publicat în numărul din 23 August n. c. al ziarului „Budapesti Hirnap”, în care se profesază fără nici o rezervă principiile profesate și de noi, și cărora au dat exprimare și deputații naționaliști cu ocaziunea pertractării legii școlare.

Ne-a surprins deci, că acest ziar află acum de bine a propaga o direcțiune intransigentă, și a nu voi nici măcar de vorbă să stee cu aceea, cari nici n'au încercat vreodată o astfel de înțelegere reciprocă. Și nu-l înțelegem în special pe dl Jancsó, care ne cunoaște bine ca nime altul și conform cunoștințelor sale profunde și speciale ne cunoaște trecutul, istoria, limba și aspirațiunile, deci trebuia să știe aceea ce nu știu analfabeții din dieta țării, că nu ura față de națiunea și limba maghiară este motivul rezistenței naționaliste, ci singură tendința, de a ne conserva individualitatea culturală, care nici când n'a fost considerată ca primejdie pentru statul ungar ori pentru națiunea maghiară. Din aceste considerațiuni am contat chiar la sprijinul moral al acestui ziar, întocmai cum vedem că s'a manifestat sprijinul acesta din partea altor ziare și cercuri inteligente maghiare, a căror supremă facultate de judecată n'a putut fi adumbrită de mizeriile zilnice. Aceste contraste deci, au necesitate de o clarificare, din partea celor ce le-au provocat și ar fi numai în folosul cauzei, dacă clarificarea ar urma cât mai curând.

Discursul de deschidere

rostit la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român de dl Virgil Onișiu, viceprezidentul Societății.

(Fine).

Cumpăna judecării drepte asupra celor ce au adus jertfe pentru binele obștesc de obicei — orice s'ar zice — nu este în mâna urmașilor nostri de prin veacuri, ci în mâna contemporanilor nostri, acelor cu inima curată dintre ei. Genii, cari au croit cărări nouă gândirii, ajung, vorba poetului, cu timpul nume goale „prizărite” „sub vre-o pagină năroadă” din vre-o carte colbuită a urmașilor. Chiar noi, cari am trăit în acelaș timp, în acelaș loc cu genii stâns, cunoaștem numai crâmpiele din bogăția faptelor sale, — cum putem cere dar dela urmașii nostri, ca ei să știe mai mult? Cum vom putea cere dela ei o judecată dreaptă și înțemeiată despre un om trăit în alte vremuri, în alte împrejurări, între alți oameni, aproape neînțeleși de ei și care a luptat cu mijloace primitive pentru cauze de mult puse la dozar în vârtejul înaintării viitoare?... E atât de greu a te desface de cătușele vremii în care trăiești, pentruca să te transporti în viața apusă a altor vremi cu alți oameni, cu alte idei, cu alte nevoi și în deosebi cu alte mijloace de luptă. Oare putem suprima un zimbet ironic sau măcar de blândă compătimire pentru entuziastul Eliade cu vorba azi imposibilă „scrieți băieți, ori cum, numai scrieți românește?... Și care dintre criticii nostri literari de azi nu-și face haz de acel public naiv de odinioară — erau nu mai departe decât chiar părinții nostri ai celor de azi — care putea să admire legendele istorice „seci” și „nepoetice” ale lui Dim. Bolintineanu, să le cânte în toate cele patru unghiuri și să sărbătorească pe autorul lor ca pe un mare poet al neamului? Și câți din acești critici severi simt că este un sacrilegiu a râde de lacrimile de însuflețire ale părinților nostri!

Iată de ce este datorința noastră, a contemporanilor, celor fără de „a pizmei răutate”, între cari au trăit frunțașii trecători ai evoluțiunii noastre culturale, pentru cari au jertfit „talantul” lor și cari ne-am veselit de roadele muncii lor, — ca să le fixăm imaginea, așa cum ea ni-s'a imprimat în suflet, pentruca să rămână spre știre și luare în samă de urmașii nostri.

Iosif Vulcan a fost un vrednic tovarăș al generațiunii de entuziaști, cari au imprimat nota lor caracteristică vieții intelectuale și culturale a neamului românesc în dricul veacului al XIX-lea și din care abia 1 sau 2 își mai tragă bătrânețele în lumea schimbată a zilelor noastre. „Românismul” era deviza lor, o vorbă mândră, aprinsă, care-i călăuzia în toată viața lor plină de emoții de însuflețire. Fără de a-și da samă de înțelesul complet și larg al acestei devize, fără a-i aprofunda toate arcele — (ei peste tot nu

aprofundau, căci aprofundarea este mama decepției și pentru decepții nu era loc în sufletul lor) — deviza aceasta se cristaliza în sufletul lor, în voința tare de a afirma drepturile limbei românești în viața culturală a Românilor. „Românismul” lor se traducea perfect în vorba de atunci: „vorbiți, scrieți românește, pentru Dumnezeu!” A-ți afirma „Românismul” însemna: să vorbești și să scrii românește. Orice scriere nouă românească era un triumf al lor și un moment de fericire pentru public. Fondul, forma nu se căuta... Publicul trebuia cucerit pentru dragostea limbei și scriitorii puțin, buni, răi, cum erau, nu trebuiau descurajați în avântul lor românesc prin critici fără rost.

Acest val de însuflețire pentru afirmarea limbei românești i-a pus și lui Iosif Vulcan condeiu în mână, pe care l-a purtat aproape 50 de ani cu drag, cu entuziasm și cu cinste. După câteva încercări juvenile el pășește în publicitate ca colaboratorul prim al revistei beletristice „Aurora Română” între anii 1863—1865 în Pesta. La 1865 numele tânărului Iosif Vulcan era deja bine cunoscut între puținii cetitori și cetitoare din patria noastră. El simte destulă putere, ca cu sprijinul moral al frunțașilor de atunci, între cari era și marele Gheorghe Barițiu, să înființeze în Pesta o revistă a sa. Astfel apărură la 1865 „Familia” lui Vulcan, două nume, cari de fapt, numai la gura mor-mântului s'au desfăcut de olaltă.

„Familia” redactată la început în Pesta, apoi la Oradea-mare, scrisă și mai rău și mai bine românește, după cum se putea pe atunci, a fost, Domnilor și Doamnelor, mult timp fanfara românismului, îndeosebi în părțile ungurene. Erau ținuturi întregi, pentru cari „Familia” era singura foaie românească cunoscută și cetită. O adevărată revistă pentru familiile intelectualilor nostri după vremuri, oameni cu puține pretenții și cu o nesfârșită bunăvoință și indulgență, ea a îndeplinit în primele două decenii ale vieții ei rodnice o misiune și a satisfăcut unei necesități obștesci. „Familia” era cu bucurie așteptată în casele părinților noștri, căci în ea toți își găseau ceva ce-i interesa. „Familia” aducea romane, nuvele, schițe originale și traduceri, articuli în chestii culturale și literare, poezii, știri din toată lumea și îndeosebi de pe la noi, schițe ușoare de interes actual, până și ghicitori — în sfârșit nu era număr, care să nu aducă câte ceva pentru fiecare suflet din casă. În privința aceasta „Familia” lui Vulcan, deși întrecută în calitate, — ca variație și ca interes multilateral, a rămas singură între revistele noastre. Iosif Vulcan, un bun cunoscător al publicului nostru și al preocupărilor sale, a știut să țină viu interesul publicului cetitor dând „suum cuique”. Și dacă socotim faptul, că „Familia” lui Vulcan a fost prima revistă la noi, care a știut să întrunească într'o armonioasă conlucrare pe scriitorii români

din toate țările locuite de neamul nostru răzleț, meritele lui Vulcan se deslușesc și mai mult.

Dar Vulcan, dlor și doamnelor, este cel dintâiu, care în sărăcia de instituții culturale la noi, simte înaintea altora lipsa unui factor de cultură de prima ordine, lipsa teatrului național. Un teatru românesc, cu actori români, cari să-ți vorbească în graiul dulce al neamului, să-ți înfățișeze tipurile mărețe din trecut și momentele hazlii din prezent, cari să propage cântecul românesc și dansurile naționale, iată idealul lui Vulcan, ideal, pe care din individual al său el l-a făcut obștesc la noi. Acest ideal, azi al tuturor, el l-a conceput, el l-a urmat o viață întreagă și după o stăruință fără șovăire de aproape 4 decenii el l-a adus așa de aproape de realizare.

Pentru acest teatru național al visurilor sale din tinerețe a scris el piesele sale dramatice, aproape singurele în literatura română din patria noastră, pentru acest teatru național a înființat el, căci a lui a fost ideea, a lui a fost inițiativa — această societate care-și ține azi, văduvită, adunarea sa generală.

Iosif Vulcan a fost apostolul teatrului românesc în patria noastră. Îmi dau seama dlor și doamnelor, de înțelesul complet al acestui cuvânt. Meritele lui Vulcan pe acest teren sunt așa de mari, încât orice superlativ m'ar apropia numai de adevăr, fără însă de a fi echivalent cu realitatea. Azi, când mulțămirea eforturilor lui supraomenești, însuflețirii lui fără de margini și stăruinței care nu cunoaște zăgazuri, această societate urzită din puterea „cuvântului” său are o avere de peste 400.000 de cor., repet, azi încă, cu toată forța ce o reprezintă chiar și pentru cei slabi în credință această bogăție bănească. — Societatea noastră trebuie să spargă zilnic ghiasta nepăsării și a scepticismului, — azi încă ca trebuie să cerșitoarească din oraș în oraș până să găsească pe scurte 2 zile un adăpost de iubire frățască pentru adunările ei generale, câte una pe an.

Greutățile ce le întimpinăm azi, când suntem trecuți peste mănecul începutului, când avem o basă sigură de muncă, un drum bine stabilit de înaintare și mijloace însemnate de acțiune — ne fac să înțelegem greutățile cu cari s'a luptat decenii întregi Iosif Vulcan, care timp îndelungat a fost singur în stăruință și glasul lui — soartea de apostol — se perdeau în pustie de atâteaori!

Noi știm dlor, că dacă nu ar fi fost Iosif Vulcan, azi nu era nici Societatea pentru fond de teatru român, azi nu am avea peste 400.000 de cor. în slujba culturii neamului nostru și azi nu ar răsună glasul dulce al mamei noastre pe sutele de scene de diletanți și la reprezentațiile artiștilor noștri crescuți din bănișorii de el adunați!

Cinstită fie pomenirea numelui lui și pildă vie să rămână faptele lui urmașilor din neam în neam, iar noi cei cari ținem la idealul lui și al nostru al tuturor: teatrul românesc, să ridicăm în sufletele noastre un monument de pietate și de recunoștință lui Iosif Vulcan, apostolul teatrului românesc din patria noastră!

După acest mic tribut de recunoștință și de venerațiune ce datorăm să aduc umbrei neuitatului nostru prezident, dlor și doamnelor, salutându-vă din inimă, declar adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român de deschisă!

Adunarea societății fondului de teatru.

Despre adunarea societății fondului de teatru român, ținută în zilele de 17 și 18 Noemvrie în Cchalm, dăm după „Gazeta Transilvaniei” următoarele amănunte:

Comitetul societății dimpreună cu 29 membri ai corului bisericesc a sosit la Cchalm Sâmbătă seara fiind întâmpinați de un grup de fruntași din Cchalm. Secretarul comitetului aranjator dnu Fuciu a binevenit oaspeții. Răspunde viceprezidentul societății dl V. Onițiu, mulțumind pentru călduroasa binevenire. La ore 8 s'a ținut seara de cunoștință la hotelul „Schlosser”. Toaste nu s'au ținut, numai corul din Brașov a delectat oaspeții cu câteva cântări.

Serviciul divin. Duminecă dimineța s'a săvârșit la ambele biserici, atât la cea greco-orientală, cât și la cea greco-catolică, parastas solemn întru memoria fericitului prezident al societății Iosif Vulcan. Membrii comitetului și oaspeții au luat parte la serviciul divin celebrat în ambele biserici. Cântările liturgice în biserica gr. ort. au fost executate de corul din Brașov, sub conducerea maeștrului G. Dima.

Sedința primă. Duminecă la amezai a fost deschisă sedința primă în sala de gimnastică a școlii, condusă de viceprezidentul societății V. Onițiu. Membrii comitetului au fost aproape în număr complet și anume: V. Onițiu, Dr. N. Vecerde, Dr. I. Bologa, G. Dima, V. Goldiș și Dr. G. Dobrin. Public a fost puțin, ceace e de a se atribui în mare parte timpului nefavorabil. Viceprezidentul deschide sedința cu frumoasa vorbire pe care am dat-o la loc de frunte, în care relevăz meritele deosebite ce și le-a câștigat răposatul prezident I. Vulcan pe terenul înaintării culturale a poporului românesc. Discursul a fost primit cu ovații cuvenite. Se ridică apoi parohul Eronim Buzea din Șona, care mulțamește comitetului pentru venirea în mijlocul lor, contribuind prin aceasta la înlăturarea idealului comun. Părintele Bercean salută societatea în numele „Asociațiunii” talmăcind totodată durerea acesteia pentru pierderea prezidentului Vulcan. În numele Asociației culturale din Arad vorbește în termeni avantați deputatul V. Goldiș, relevând adevărul, că un neam cu cât e mai bogat în arte și științe, cu atât mai favorabilă situație materială își poate croi. Deci numai când vor fi sprijinite din deajuns aceste mișcări culturale se va putea realiza idealul lui Vulcan și atunci glasul conducătorilor voritori de bine ai poporului, nu va răsună în pustiu, dorește din inimă ca societatea să înflorească, să crească, să trăiască. Viceprezidentul Onițiu mulțamește pentru aceste salutări trimițând aceleași salutări prin reprezentanți.

După vorbirea viceprezidentului se constituie biroul, se alege de notari dnii: Dr. Al. Bogdan și Pompiliu Nistor. La propunerea viceprezidentului se ia act în procesul verbal despre săvârșirea parastaselor în memoria lui Vulcan în cele două biserici și se mulțamește organizatorilor, cu deosebire dlui Dima și corului său.

Rapoartele cassarului și a secretarului lui se consideră de cetite. Se dă apoi cetite disertației dlui Valer Braniște, intitulată „Pro memoria” în care se face o amănunțită descriere a calităților personale și valorii literare a răposatului prezident Iosif Vulcan. După această disertație cetită prin dl Victor Braniște sedința primă se ridică la orele 1 p. m.

Banchetul. La banchet au fost de față vre-o 150 persoane. N'au lipsit nici toastele. Viceprezidentul a vorbit pentru Măiestatea Sa Regele nostru, exprimând bucuria tuturor pentru deplina sa însănătoșare. Protopopul Ghiaja închină pentru comitetul societății. Dr. Blaga răspunde. Vicarul din Făgăraș Dr. V. Macaveiu ridică paharul în sănătatea reprezentantului administrației, primpretorul Tompa. Acesta mulțamește lăudând nisunțele culturale ale poporului român, zicând că prin cultură se pot nivela neînțelegerile. Deputatul V. Goldiș vorbește pentru preotul sas Iosefi și poporul său, arătând că popoarele țării au mult de a mulțami poporului sas, care a contribuit în măsură mare la cultivarea țării. Preotul Iosefi răspunde înduioșat deputatului Goldiș.

Duminecă seara s'a dat concertul corului din Brașov, cântând sub conducerea profesorului G. Dima bucași de Chiriac, Muscescu, Dima, Murășan și Mendelsson, spre mulțamirea generală a publicului.

Sedința a doua. Luni înainte de prânz se ține a doua sedință. După cetirea procesului verbal al sedinței prime se cetesc două depeșe de felicitare: dela vicarul I. Barbolovici și Horea P. Petrescu

Di Aurel P. Bănuțiu cetește o lucrare instructivă cu titlul: „De după cu-

lise”, în care desfășură autorul toate peripețiile prin care au trecut începuturile de teatru la noi, arată munca ce stă încă înainte până vom vedea realizat idealul pentru care se străduesc întemeietorii fondului de teatru român. Ca încheiere propune mijloacele prin cari s'ar putea ajunge ceva la noi și stăruie pentru o bină stabilă.

Se înscriu membrii noi și anume fondatori: Mih. Popoviciu, Brașov. Pe viață: Tit Ghiaja, protop., Dr. George Drimba, avocat, George Repede, not., din Cchalm. Eronim Buzea, preot, Ștena, Patriciu Pintea preot, Cața, George Mircea, proprietar, Cața. Membri ordinari 21. Membri ajutatori 14. De tot s'au încasat 1440.40 cor. Din raportul cassarului reese, că averea totală a crescut cu aproape 80.000 coroane în 3 ani, de când conduce actualul comitet. Averea întreagă a societății a ajuns suma de 400.000 cor.

Di Dr. I. Blaga cetește raportul comitetului. Din acesta scoatem următoarele: Societatea are 3 bursieri: Bănuțiu, Crișan și Băilă. Lui Zaharie Bârsan s'au votat 1200 cor. ajutor pentru turneurile de astăvară. Dlu Dobrin pentru colectarea de cântece cu fonograful s'au votat 1600 cor. S'au cumpărat operele: „Dragoste cu toane”, trad. de St. Iosif după Goethe și piesa originală: „O adunare comunală”, de G. Stoica și încă cinci piese tipărite. S'au ținut 130 reprezentații teatrale în anul 1906/7. Raportul închee cu propunerea de a lăsa scaunul presidial doi ani de zile vacant în semn de recunoștință pentru răposatul Iosif Vulcan.

Di I. Bogdan propune înființarea unei biblioteci teatrale care se cuprindă opuri din estetica, istoria și tehnica dramei; compunerea unui repertor potrivit, iar compunătorului o răsplătă potrivită; organizație socială pentru ținerea în viață vie a interesului pentru ideea teatrului. Se discută apoi necesitatea înființării unui local propriu. Se hotărăște a se da dlui Z. Bârsan ajutor bănesc, când va întreprinde turneuri. Di Vecerde anunță o lucrare anonimă despre armonizarea melodurilor populare. Propunerea de a se constitui comitete locale cum sunt despărțăminte Asociațiunii se lasă spre studiere în grija comitetului. Comitetul vechiu e reales. Locul adunării generale din anul viitor se va fixa ulterior. După verificarea procesului verbal viceprezidentul închee adunarea, aducând mulțămirea tuturor.

Seara a fost reprezentație teatrală. S'a jucat cu bun succes: „Nasdrăvăniile divorțului” sub conducerea dlui A. P. Bănuțiu, bursierul societății.

De pe Hărtibaciu.

Correspondență particulară a „Teleg. Român”.
— 18 Noemvrie n.

Scriptura zice credința fără de fapte este moartă. Paralel cu acest adevăr al religiei, să punem un alt adevăr profan, anume „deciziunile izvorâte din idei și concepte nerealizate, sunt moarte”.

De multe ori se aduc în viața noastră bisericească și națională deciziuni foarte salutare, dar din lipsa organului care să le ducă la îndeplinire, rămân moarte. Poate că la nici un popor din patria noastră nu se simte atâtea trebuințe de îndeplinire, ca la poporul nostru. De aceia autoritățile bisericești și școlare, conducătorii institutelor și ai societăților noastre naționale, mereu apelează la conducătorii nemijlociți ai poporului nostru, ca să facă cutare și cutare lucru, spre a ne ridica și noi la nivelul, la care stau alte popoare. În trecut Românul nu cunoștea ață instituțiune decât *biserica*. Acestea ia urmat școala, carea a deșteptat spiritul Românului și pentru înființarea de alte instituțiuni. Acestea, fie în mare, fie în mic, aduc poporului nostru mari foloase. În prezent pare a se grupa Românii noștri în jurul *băncilor* și al societăților pentru binele comun. Aproape zilnic aduc zările noastre știri, că în cutare și cutare ținut s'a format o nouă bancă, o reuniune și alte așezăminte naționale.

S'a fost publicat în anul trecut în „Telegraful Român”, că și Românii de pe valea Hărtibacului, s'au pus pe lucru, aducând preoțimea și învățătorimea tractului *Agnita* o deciziune de a se cumpăra case ale tractului, și a se înființa o bancă românească în Agnita; iar preotesele de a înființa o reuniune de femei.

Acum suntem în plăcută poziție de a lăsa ca faptele să vorbească. Case tractuale ce reședința a protopopului s'au cumpărat, banca „Frăția” s'a înființat, ba în scurt timp de când s'a deschis a și dat pe împrumut întreg capitalul social.

Acestea două fapte au fost concepțiunea preoțime și învățătorime tractuale în fruntea cărora a purtat stindardul protopresbiterul *Ioachim Muntean* și lângă cari s'au alăturat cu plăcere și înrugași români din tract.

Preotesele și unele din soțiile de învățători n'au voit să rămână îndărăptul bărbaților lor, hotărând și ele înființarea unei reuniuni. Anză la această le-a dat incidental zilei onomastice a Doamnei protopopese *Maria Muntean*, cu care ocaziune, la propunerea preotului *Ioan Alexandru* au contribuit pentru un fond de binefacere 24 preotese și 2 soții de învățători.

Doamna protopopasă plăcut atinsă de această faptă a preoteseilor, a însărcinat pe preotul *Ioan Alexandru* cu elaborarea unor statute pentru înființarea unei reuniuni de femei. Acesta le-a făcut, și predat domnului protopop *Ioachim Muntean*.

La conferința preoțască din a. o. ținută în comuna Vărd, după terminarea obiectelor dezbătute, preotul *Ioan Alexandru* a făcut propunerea, ca toți preoții să se pozeze într'un tablou, care să rămână așezat în casele tractului și au înființat banca „Frăția”. Propunerea s'a primit cu bucurie de toți, și afacerea mai departe s'a încredințat dlui protopresbiter. Dânsul a conchemat la *Agnita* pe 26 Octomvrie st. v. pe toți preoții și învățătorii din tract, iar în numele doamnei protopopese și pe toate preotesele ca să se fotografieze și ca să se țină adunarea generală constituantă a reuniunii proiectate. Preoții s'au prezentat aproape toți și s'au fotografiat laolaltă într'o grupă, asemenea și doamnelor preotese. Apoi s'a ținut adunarea generală pentru aprobarea statutelor și înființarea reuniunii. Statutele făcute de preotul *Ioan Alexandru* și întregite de dl protopresbiter, au fost cetite, și cu puține schimbări au fost primite de oătră cei prezenți.

E de notat, că scopul reuniunii este, ajutorarea bisericeilor și școlarelor, a membrilor reuniunii în caz de neputință, ajutorarea orfanilor și mizerilor, precum și înființarea unei școlae de menaj și lucru femeesc de mână în Agnita. Spre ajungerea acestui scop se vor întreprinde venite dela producțiunile ce le va aranja reuniunea și taxele dela membrii și membre, cari sunt ordinari, fondatori, pe viață și ajutatori. Fondatori sunt cei cari odată pentru totdeauna plătesc taxa de 30 cor., pe viață 20 cor., ajutatori 1 cor. De aceștia 3 categorii pot fi și bărbați, și și din afară de raionul tractului. Membre ordinare sunt numai femei, și plătesc o taxă anuală de 2 cor. Activitatea reuniunii cu privire la împărțirea binefacerilor se estinde numai asupra parohurilor din tract. Se pot forma și secțiuni, sau subreuniuni prin parohii. Lutreaga mișcare a reuniunii stă sub supravegherea autorităților bisericești, carea va prevedea statutele cu ciazula de a aprobare. Socoteala anuală a reuniunii se va acude la raționul tractului, și a subreuniunilor la raționul parohiilor. Reuniunea se va conduce prin un director, care este totdeauna protopresbiterul tractului, prin președința reuniunii și prin un comitet constatator din o președință (careă e și președința reuniunii), din o casieră, din o controloră și alte 3 membre și din doi secretari cari se vor alege dintre preoți sau învățători sau șiți bărbați inteligenți.

Primite statutele, reuniunea s'a constituit alegând președința pe doamna protopopesa *Maria Muntean*, casieră pe dna preoteasă *Maria Făcăla*, controloră dna preoteasă *Eugenia Terchilă*, membre în comitet de preotese *Paraschiva Gavrea*, *Eugenia Alexandru* și *Ana Petriș*, secretari preotul *George Borzea* și *Elișeu Gabor*, contabil la „Frăția”.

Deja acum la înființare reuniunea are un fond, la care au contribuit 24 preotese, 2 soții de învățători, 2 preoți și dl capitlan *Fleșariu* din *Toarola* cu 5 cor., venitul curat de 7 cor. 50 fil. ce a rezultat dela petrecerea din 12/25 Nov. a. tr. aranjată în Agnita, preste tot 65 cor. 50 fil. La această sumă s'a mai adaus venitul petrecerii din seara când s'a ținut adunarea generală constituantă aranjată de unii învățători din tract în suma de 50 cor. 94 fil., așa că în prezent fondul constă din 116 cor. 44 fil., depuși la banca Frăția.

Petrecerea aceasta a avut un venit brut de 229 cor. 60 fileri. Au contribuit cu suprasolviri: domnul protopop *Ioachim Muntean* cu 5 cor. 60 fileri, preotul *Nicolae Gavrea* cu 2 cor., *Candidași* de avocat frații *Titiani*, din *Cincul-mare* cu 5 cor., *Ioan Bendorfean*, notar în *Ghijasa-superioară* cu 3 cor. 40 fileri, *Rom.* *Constantinescu*, preot, *Ighidorul-român* 2 cor., *Ioan Floca*, preot, *Zlatna* 1 cor. 80 fileri, *Ioan Holerga*, preot, *Chirpâr* 1 cor. 60 fileri, *Maria Păcală*, preoteasă, *Șalumberg* 1 cor. 40 fileri, *Iosif Morariu* preot, *Hosman* 2 cor. 40 fileri, *Valeriu Cosma*, preot, *Iacobeni* 1 cor., *Emilian Terchilă*, preot, *Bărghiș* 1 cor., *Alexandru Bârsan*, învățător, *Coveș* 1 cor., *Ioan Tichindelean*, învățător, *Bărghiș* 1 cor., *A. Varga*, învățător, *Șalumberg* 40 fileri, *Maurer*, primpretor, *Agnita* 40 fileri, *Dr. Liess*, avocat, *Agnita* 40 fileri, *George Borzea*, par., *Coveș* 2 cor.

Pretrecerea aceasta aranjată de unii învățători pre un se vede a avut un rezultat material destul de frumos în favoarea fondului reunitivii femeilor, dar și un succes moral îmbucurător. Cântările le-au executat mai mulți învățători, iar în piețele teatruale s'au schitat toți de datorie în mod cântat. Cu deosebită a produs o veselie plăcută țiganul ca virilist.

Iată dar că n'am greșit când am zis că să vorbească faptele. Puterile cele dintâiu chemate a lucra în ogrorul național, s'au angajat a muncă și jertfă pentru binele Românilor ce pe Hârțibaciu, o basă modestă s'a pus și viitorul are să clădească pe această basă. Sperăm la un rezultat îmbucurător, dat fiind cărmaciul care ne duce la pășune bună. Dece Dzeu ca să putem ajunge scopul urmărit.

Alfa.

NOUȚĂȚI.

Pentru gimnaziul din Brad au intrat la casa arhidiecezană 53 cor. 10 fil. dela comuna Herman, protopresbiteratul Brașovului, din care sumă biserica a contribuit cu 10 cor. iar restul s'a colectat dela credincioși.

„Museul reginei Elisabeta“. Maiestatea Sa Regele aduce prin un decret preainalt la cunoștința țării, că a ordonat ca toate obiectele rămase dela fericita regină Elisabeta să se adune și așeze în un muzeu numit „Museul reginei Elisabeta“. Museul va fi instalat în palatul regal din Budapesta, iar pentru îmbogățirea și îngrijirea lui Regele va da în fiecare an din caseta sa o sumă anumită.

Inmormântarea preotesei Sofia I. Mircea. Nemiloasa moarte și-a făcut loc în casa parohului Ioan Mircea din Rechișdorf, răpindu-i prea de timpuriu pe soția sa Sofia Mircea născută Renghea, care după o scurtă căsnicie, abia de un an, după un morb greu, a fost redată pământului, în comuna natală Râșnov, lăsând în văduvie pe nemângâiatul ei soț, paroh. Inmormântarea s'a făcut cu solemnitatea cuvenită în ziua de 3/19 Noemvrie a. c., luând parte un număr foarte mare de credincioși, ceea ce dovedea, că defuncta s'a bucurat de stimă și iubire în cercul cunoșcților săi. Actul inmormântării a fost săvârșit din partea parohilor: Ioan Hamsea, protopresbiterul tractului Bran, Constantin Proca, Râșnov, Virgil Popp, Cristian și Ioan Debu, Vâlcan. Răspunsurile funebreale au fost date din partea unui grup de învățători. Ajungând cortegiul în biserică parohul C. Proca, rosti cuvântul funebrel, storcând lacrimi din ochii celor de față. Convoitul se îndreptă apoi spre cimiter, unde între obișnuitele cântări, osemintele răposatei au fost redată pământului, de unde ne-am reintors la casele părintești ale răposatei, servindu-se pomană după obiceiul creștinesc. Odihnește în pace suflet bun! Nicula.

Hymen. Eva Georgiu și Toiv Romul Perian își anunță serbarea cununiei lor religioase, care se va celebra Duminecă în 11/24 Noemvrie 1907 la 2 oare p. a. în biserica ortodoxă din Cadar.

— Domnul Ionel Iancu, din Bucium-Poeni, anunță căsătoria sa cu domnișoara Elvira Popovici Barcianu, din Orăștie, care a avut loc Joi, 21 Noemvrie st. n. oara 4 p. m. în biserica gr.-or. din Orăștie.

— Dl Titu Morariu cu dra Victoria Patu hi i; i anunță cununia religioasă, care va avea loc în ziua de 24 Noemvrie st. n. a. c. la oarele 3 p. m. în biserica gr. or. din Berghin.

† Valeria I. Găvrusă născ. R. Popea, din Satulung, după o viață întreagă de resignată suferință, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului Marți în 6/19 Noemvrie a. c. împărțită fiind cu sfânta taină a Cuminecăturii, — în al 48-lea an al etății sa'e. Rămășițele pământești ale defunctei s'au ridicat din casele proprii și au fost depuse spre vecinică odihnă Joi în 8/21 Octomvrie a. c. în cimiterul bisericei nouă din Satulung. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Al 116 lea. Casariatul „Reuniunii române de inmormântare din Sibiu“, a solvit ajutoriul statutar după răposatul membru Paraschiva Radu n. Bănciu.

Acesta este al 116-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de inmormântare sibiene.

Impăratul Germaniei a primit cu ocaziunea vizitei sale în Anglia diploma de doctor honoris cauza în drepturi, dela universitatea din Oxford.

Pentru „Lupta“. In Nr. 238 din „Lupta“ aflăm o notiță privitoare la școala noastră din Săliște. Credem că astfel de notițe și mai ales discuții pe astfel de teme, în împrejurările de față, nu pot fi folositoare instituțiilor noastre culturale, și am ruga ziarele noastre să fie mai preceute în publicarea astofel de știri.

Jertfele mării. La coastele Portugaliei s'a scufundat, în urma unei furtuni a mării, o barca de pescari, în care erau 14 oameni. Toți și-au aflat moartea în valuri. 12 cadavre au fost găsite pe țarm lângă Pera.

Răscumpărare de felicitări pentru onomastică. Asesorul consistorial Victor Tordășianu răscumpără felicitările din privilegiul onomasticele sale cu cor. 10, drept contribuire la premiul oferit de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“ pentru cel mai bun op ce se va scrie despre nutrirea vitelor preste tot și în special în ani de secetă.

Mari dezastre pe Marea Neagră. Din cauza furtunii care băntue pe Marea Neagră de două zile s'au înregistrat număratoase accidente. Cinci vapoare și șapte vase cu pânze s'au înecat.

Școală de birjari în București. La inițiativa prefectului poliției din București s'a înființat acolo cu prima Noemvrie o școală pentru birjari. Cursurile se vor preda de mai mulți profesori și toți conducătorii de birji sunt obligați ale cerceta. Pe viitor nime nu va putea fi admis ca conducător de birje până ce nu va poseda un certificat de absolvare al acestei școli.

„Gazeta de Duminecă“ anunță publicului românesc, că începând cu prima Ianuarie 1908 va introduce mari înouiri și îmbunătățiri în redactarea și administrarea foii. Va apărea în mărime de 12 pagini și va cuprinde toate chestiunile cari agită viața culturală a poporului român de pretutindena. Va avea rubrici permanente referitoare la chestii de stat, bisericești, școlare, judecătorești, medicale etc. Intre colaboratori și corespondenți și abonați se vor sorți premii în valoare de 1218 cor. Abonamentul e pe an 6 cor. pentru Ungaria, pentru România 14 lei. Abonamentele sunt de a se plăti înainte. „Gazeta de Duminecă“ va fi condusă de dl Dr. Dionisie Stoica, întemeietorul „Poporului Român“ din Budapesta și fost redactor la „Tribuna“.

Din cauza negurii mari, ce s'a lăsat pe orașul Hamburg și împrejurime, corăbiile nu pot nici să ancoreze, nici se ieșe din port. Negura e atât de deasă, încât în case și pe strade ard lămpi. In oraș a încetat orice circulațiune.

Teatru în Săliște. Societatea de infrumșetare din Săliște invită la producțiunea teatrală ce o va aranja Duminecă în 11/24 Noemvrie 1907 în sala festivă a școlii române din Săliște. Inceputul la 8 oare seara. Se va juca piesa: *Năsdruveniile divorțului*, comedie în 3 acte. După producțiunea joc.

Mulțamită. Credinciosul nostru George Pleșa lui Niculae, din incidentul alegerii sale de crâșnic, a binevoit a dărui pe sama bisericii suma de 220 cor. și 10 literi. In numele comitetului parohial din Limba, vin pe aceasta cale a-i esprima cea mai profundă mulțamită și îi doresc, ca Dumnezeu să-i primească aceasta jertfă adusă la altarul Domnului și să i răsplătească din darurile sale cele cerești. Limba la 8 Noemvrie 1907. Zaharie Mihăilțan, par. preș. comit.

Congresul cerșitorilor. In Cumberland s'a ținut un congres de tot curios. Membrii congresului erau în partea cea mai mare cerșitori. In urma dezbaterii s'a luat hotărârea, ca spre orientarea soților de suferință, să se facă cunoscute cu semne secrete toate acele case din oraș în cari locuiesc oameni milostivi. Locuitorii din Cumberland nu prea vedeau cu ochi buni acest congres. De altcum desbaterile au decurs în liniște.

La fondul de 20 fil. al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, s'au mai făcut următoarele daruri: Eva Bologna, în memoria răposatei sale mame Paraschiva Leța n. Stanciu 1 cor.; George Joandrea, inv. diacon (Lugoș), dna Macrina Joandrea și dșoara Lilescu, fiecare câte 20 fil.; Vornicul N. Țabrea 40 fil.; Vornicul Ioan Imbăruș, exped. „Foaiei Pop.“ 20 fil.; Maria Băciu, în amintirea mamei sale Paraschiva Radu n. Băciu, 2 cor. și Vic. Tordășianu 10 fil.

PARTEA LITERARĂ.

Despre muncă.

După Iohn Ruskin.
(Urmare).

Munca dură ori e cinstită ori nu recere o cheltuială colosală de putere, și lucrătorul, care a săpat toată ziua sau conducătorul locomotivului, care noaptea întreagă a condus un tren expres contra vântului de nord, sau corăbierul, căreia i-a succes să ancoreze corabia, mănăată de furtună, la țarm, s'au fierarul de lângă nicovală, care bate fierul înroșit, toți aceștia se află după ziua sau noaptea lor de muncă în altă dispozițiune ca savantul, care a șezut lângă cărțile sale în odaia sa de lucru liniștită și comoadă, sau care a fost ocupat în Laboratorul său cu experimente. E greu de zis, care muncă e mai prețuită, oare cea cu capul sau cea cu mâinile. Fără indoială că munca cu mâinile e o încordare de puteri cinstită și aproape întotdeauna folositoare, câtă vreme o mare parte a muncii cu capul e din nenorocire nebură și necinstită, ba chiar de cele mai multe ori pernicioasă.

Dar când ambele feluri de muncă se execută de o potrivă de bine și spre un scop nobil, atunci capul săvârșește munca cea mai nobilă, iar mâna cea mai inferioară. La fiecare muncă necesară pentru susținerea vieții se refer cuvintele scripturii:

„In sudoarea feții tale îți vei agonisi pâinea ta“, și prin aceasta se înțelege ori ce încordare corporală ca o pedeapsă pusă asupra omului, așa că pământul, care a fost blăstămat din cauza răutății oamenilor, aruncă o umbră de înjosire asupra noastră când suntem siliți să ajungem în atingere cu sciau și cu spini. Zilele, în cari nu se lucră, sunt din cauza aceasta ținute de toate popoarele de zile de serbare, de zile sfinte, prin aceia că se fac din ele zile de repaus, și acea promisiune, care cuprinde toate speranțele unei vieți viitoare aruncând lumina cea mai împăciuitoare asupra morții, e exprimată în stichurile biblice, cari se cântă la îngropăciunea celor adormiți în domnul, zicându-se în ele că aceia se odihnesc după munca lor și faptele lor îi urmează.

De aceea e în totdeauna actuală acea întrebare și dispută: Că cine să săvârșească lucrul cel dur? Și cu ce să-l mângăie pe lucrător, cum să-l scapi de jugul muncii și cum să-l răsplătești? Și ce fel de recreare și ce fel de zile de odihnă să aibă el ici și colo încă în această lume, după cum i-se promit în cea viitoare?

Cu această întrebare se ocupă toți oamenii buni și toți cugetătorii cinstiți. Se fac mari eforturi, pentru a rezolva întrebarea aceasta socială în mod mulțamitor și multe lucruri de prisos se descoper și se înceară până se va putea ajunge la o rezolvare finală.

Unele puncte s'ar putea de acum statori și anume în ce privește împărțirea lucrului dur. Cu foarte puține excepțiuni, nu poate să-și caute omul sieși lucru mai dur sau mai fin, ci e silit a se acomoda cu lucrul său împrejurărilor, în cari a ajuns el încă dela naștere, fără voia sa. Dar numai acea muncă se săvârșește bine, care o face omul din voie liberă; el o ridică acea muncă în o lumină mai înaltă și face din ea o îndatorire, la care e chemat. Aici zace nobleța muncii. Nime nu va lucra bine dacă e silit la aceasta de împrejurări. Munca neglijată, nelegală, curat mechanică e deosebită ca cerul de pământ, de o muncă bine regulată, disciplinată și legală. Prima e de natură servilă, a doua e conștie și e stăpânită din partea lucrătorului.

Bărbații se recrutează, pentru a putea îndeplini munca săngeroasă în resbele; ei sunt înrolați, exerciați, nutriți, îmbrăcați și lăudați. Recrutați-i însă odată pentru o astfel de muncă, care recere căștigarea mijloacelor pentru traiu, înrolați-i și cu aceea ocaziune, exerciați-i a nutriți și lăudați-i. Învațați-i să poarte tot așa de bine plugul ca și sabia, dați conducătorilor lor la acea lucrare aceeași poziție, cari o ocupă oficerii în armată și prin

aceasta e aplanat totul și orice diferență ar dispărea. Dar nici aceasta și nici altceva cuminte nu se poate realiza, până domn și slugă nu se vor hotărâ să se sprijinească reciproc și să se poarte unul față de altul cu dreptate. Oameni chemați spre acest scop nu înțetează de a sfătui că ce e mai bine de a îndeplini și ce e mai favorabil, dar asupra unui lucru se întreabă mai puțin și anume că ce e corect și ecuitabil.

Cărți și reviste.

„Lucafarul“ nr. 12 a apărut cu următorul sumar: Octavian Goga: Așuțit (poesie). C. Sandu-Aldea: Pe drumul Bărgănelui. Octavian Goga: Feconditas (poesie). C. Ardelean: Cântecul morții (poesie). George Murnu: Monumente ant. din Roma. Foruri imperiale: Columna lui Traian. Dinu Ramură: Toamna (poesie). I. Agărbiceanu: Nepotriviți. Zoe Gârbea: Esposiția din Venetia (1907). Cronică: Știri. Bibliografie. Posta administrației. Ilustrații: Reproduseri după Columna lui Traian.

„Vatra școlară“, revistă pedagogică numărul 9 are următorul cuprins: Dr. P. Șpan: Intuiția ca principiu didactic. Vas. Stan: Învățătorul afară de școală. Învățătura despre creștere, despre darurile naturii și despre îndreptarea moralului, de dascălul G. Lazar. N. Bembea: Monografia școlii elementare gr. or. române din Banpotoc. Dări de seamă. Informațiuni. Bibliografie. Administrația: Sibiu, Strada Măcelarilor nr. 30.

„Deșteptarea“. Ne-a sosit la Redacție Nr. 1 al foii „Deșteptarea“ gazetă pentru popor, apare de două ori pe lună, edată de Societatea academică „Junimea“ din Cernăuți. Numărul prim ne face să nădăjduim, că bun lucru a inițiat cea mai veche și mai valoroasă societate studențiască din Bucovina, prin edarea acestei foi pentru popor. Desigur că-și va ajunge mai curând scopul ideal pentru care a fost întemeiată această societate și pentru care luptă de aproape 30 ani, decând aruncându-se în valurile politice nesănătoasă, care ar fi putut-o ușor îneca. Dorim ca acest început bun să-și aducă roadele sale bogate.

Numărul prim al „Deșteptării“ are următorul sumar: Un cuvânt către cetitori. Din istoria Românilor din Bucovina: Binele nostru oștesc, de Constantin Morariu. Capra lui Hadarag de Mihai Teli-man. Cântecul despre prea strălucita izbândă a lui Stefan cel Mare asupra păgânilor de St. O. Iosif. Cum se inmormăntează țărani în America? de Arțarăș. Intoarce-ți inima spre Dzeu de G. Coșbuc. Despre testament sau diată de Dr. Emis. Ofița de Dr. P. Sântul Ioan Gură-de-aur de Dr. O. Isopescul. Deș toate. Redactor responsabil: Stefan Scalat. Administrația: Cernăuți, piața principală Nr. 3.

Posta redacției.

„Israile, prin tine mântuirea“. Cam prea aspru în expresiuni. Altele, în ton mai domol, cu plăcere.

Brad. Numere s'au trimis la Brașov. Salutare.

Impresii și păreri. Vor urma, dar ceva mai târziu.

Deștrămare. A sosit, dar încă n'am avut vreme s'o cetim.

Fe eaq. Concursul e publicat așa cum a fost trimis din partea domnului protopresbiter tractual. Noi nu putem face îndreptări în el.

Teatru.

Sâmbătă: Ein armer Edelmann tragedie.

Duminecă d. a. Grossstadtluft, comedie.

Sara: Farinelli, operetă.

Mame cari își alăptează

Inseși copiii, își câștigă foarte repede putere nouă și poftă de viață prin Emulsiunea lui SCOTT. Emulsiunea lui SCOTT e gustoasă, produce apetit și ajută la mistuire,

întărește sănătatea

și întărește întregul organism; totodată are și asupra micului copil cea mai favorabilă influență și îi face o colorare roșie la față, îl face robust; o bucurie dublă pentru părinții iubitori.

Prețul unei sticle originale C. 250.
De cumpărat în toate farmaciile.



Veritabil numai cu această marcă — Pescarul — ca semn de garanție al experientelor lui SCOTT.

Nr. 574 pr. 1907

[317] 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de al 5-lea învățătoriu dela școala populară confesională gr.-or. română din Avrig, protopresbiteratul Avrigului, se descrie prin această concurs cu termen de 15 zile, adică până în 16/29 Noemvrie 1907.

Emolumentele împreună cu acest post sunt salariul anual de 600 coroane, quartir și lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresb. gr.-or. în Avrig, Felek, Szebenvármegye până la 16/29 Noemvrie 1907 având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sânta biserică, spre a face cunoștință cu poporul și referințele locali.

Preferiți vor fi, cari vor fi în stare a forma și conduce un cor în biserică.

Avrig, 8 Noemvrie n. 1907.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Avrigului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Cădea
protopop.

„CRIȘANA“

societate de economii și credit în Brad publică

Concurs

pentru ocuparea unui post de practicant, datat cu un salariu anual de 840 cor.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posedă pe deplin limbile română și maghiară și eventual și cea germană.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile sunt a se înainta până în 20 l. c. subsemnatei direcțiuni, iar postul e a se ocupa cu 1 Decemvrie a. c.

După serviciul provizor și neexceptionabil de un an, va fi denu-

mit funcționar definitiv cu salariu anual de 1100 cor., 200 cor. bani de cvartir și tantiema statutară.

Brad, 7 Noemvrie 1907.

Nr. [318] 3-3

Direcțiunea



în cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler

Erste Rebenveredlungsanlage

recunoscută deja de ani ca cea dintâi și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată! Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunătața materialului. [307] 12-40

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ounei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie“
cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda se trimite recomandate, la caz de nu corăspund, se primește îndărăpt în schimb. [90] 32-

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

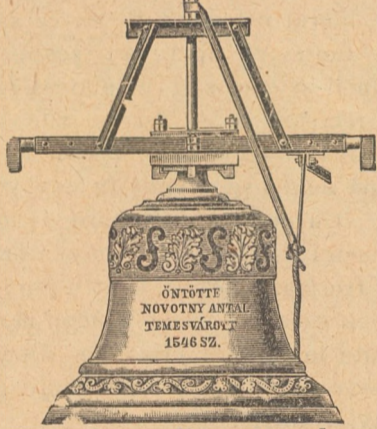
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re comandate (146) 2-52

Clopotele găurite

o invenție proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

**Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás**

stațiune balneară aranjată de nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chemicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din baia celebră Buziás, pentru prepararea apei gazoase, pentru restauratori și alte scopuri industr.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Estrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 Nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma esaminării s'a constatat că aceste corăspund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt.

Biourul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneare Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ SZÉNSAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

[323] 3-

„ALBINA“, institut de credit și economii
în Sibiu
primește depuneri spre fructificare noui:

1. Cu 4% sub 2000 cor., și peste 2000 cor. fără abdicere.
2. Cu 4½% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 3 luni.
3. Cu 5% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 6 luni.

Interesele le capitalizează semestral.

Contribuțiunea de 10% dela interese o plătește institutul.
(308) 8-16

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 44-

Sibiu — Nagyszeben.

La 7 Expoziții publice cele dintâi premii!

Veritabil numai cu



Șoșoni, slippers
Galoși
de Petersburg.

Singurii contrahenți:

Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detal în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte,
mode și articole de cauciuc.

(322) 2-6

Pentru economii!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru orice econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare econom să întrebuințeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracțiune pentru prepararea rumului și diferitelor liqueruri. Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracțiune. Prețul pentru a prepara 1 litră st: 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiul de prune, drojzii, slivovită, borovicica și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. i cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mânilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școalei Nr. 37.

[95] 30-52